

Karvina City
News

2017 – 2

Napište nám!

Máte tip na zajímavý článek? Víte o něčem nebo někom, o kom byste si Vy i další čtenáři rádi přečetli v našem dvoutměsíčníku? Napište nám na e-mail na citynews@karvina.cz.

Na stejný e-mail se můžete přihlásit také, pokud máte zájem, aby Vám dvoutměsíčník Karviná City News chodil pravidelně do vaší e-mailové schránky, v tom případě nezapomeňte napsat do předmětu slovo odběr.

Vážení čtenáři,

vítáme Vás u dubnovo-květnového čísla online magazínu Karviná City News. Dočtete se v něm:

- „Pojďte si hrát,“ láká děti i rodiče karvinská knihovna
- Do práce na kole
- Karviná, město cyklostezek
- Velikonoce za časů našich babiček
- Kam všude si v Karviné můžete zajít na výstavu
- Hornické tradice
- Lukáš Hudec svou hudbou dobývá svět
- Kdo byl oceněn v anketě Sportovec roku?
- Podělte se o své vzpomínky

Pojďte si hrát! Centrum deskových her se rozrůstá

Navštěvujete karvinskou knihovnu? Půjčujete si knihy? A co didaktické pomůcky a deskové hry? Nabídka je v karvinských knihovnách více než pestrá.

„Je velmi důležité, aby rodiče našli způsob, jak se svými dětmi trávit více volného času a přispěli tak k pocitu sounáležitosti dítěte v rodině. Z tohoto důvodu se knihovna rozhodla podat pomocnou

ruku všem rodinám, které chtějí trávit volný čas společně a zábavnou formou tak přispět nejen k utužování rodinné pohody, ale také ke vzdělávání svých dětí,” vysvětluje knihovnice Kateřina Czyžová myšlenku, která stála za vybudováním a neustálým rozšiřováním Centra deskových her na pobočce v Karviné-Mizerově.

Knihovna nabízí více než stovku deskových či didaktických her, které jsou volně k vypůjčení na dobu 14 dní. „Čtenáři se mohou například těšit na hry *Kuřecí olympiáda*, *Na vlásku*, *Reflexx*, *Tajemný labyrint*, *Schovej a najdi safari*, *Gamelot*, *Osadníci z Katanu*, *Svět* nebo velmi oblíbený *Cink!* Inventář her je stále rozšiřován a aktualizován o ty nejhratelnější kousky a stejným tempem také přibývá počet nadšených uživatelů,” doplňuje Czyžová.

Hry k zapůjčení najdete i na dalších pobočkách. A například Středisko polské literatury v Karviné-Fryštátě organizuje také hrací turnaje. ■

V květnu vyrazte do práce na kole. Prospějete sobě, ekologii a můžete i vyhrát

DO PRÁCE NA KOLE JEZDÍ I PROFÍCI

SOUTĚŽ O CENY V KVĚTNU
PRO CYKLISTY, CHODCE I BĚŽCE
REGISTRACE DO 30. DUBNA 2017
WWW.DOPRACENAKOLE.CZ

*Pro kolo
bych dýchal!*

Prof. MUDr. PAVEL PAFKO, DrSc.
HRUDNÍ CHIRURGO

Lokální partneři:

SHIMANO

Již sedmý ročník soutěže Do práce na kole se bude konat v květnu po celé republice a mezi zapojenými městy nechybí ani Karviná. Cílem kampaně je hravou formou přivést obyvatele měst k využívání šetrných způsobů dopravy, ulevit životnímu prostředí a také vnést více radosti a pohybu do běžného pracovního dne.

Pokud máte chuť se zúčastnit, stačí jen vytvořit týmy o dvou až pěti lidech a během května pak co nejčastěji jezdit do práce „na vlastní pohon“. Od loňska se mohou soutěže zúčastnit také běžci, chodci, vozíčkáři a jezdit se bude i na koloběžkách, bruslích a longboardech.

Všichni účastníci soutěže dostanou trika z biobavlny s originálním potiskem, budou moci využívat různé slevy a výhody u partnerů soutěže a také se utkat o zajímavé věcné ceny. V Karviné se soutěží v kategoriích pravidelnost týmu a výkonnost jednotlivce.

Mottem letošní kampaně je slogan Do práce na kole jezdí i profíci. Tvářemi letošního ročníku se stali fyzioložka a biochemička Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc. a hrudní chirurg Prof. MUDr. Pavel Pafko, DrSc.

Registrační online formulář a další informace ke kampani najdete na www.dopracenakole.cz. ■

Do práce na kole v číslech:

- 33** – počet měst, které se letos do soutěže zapojí
- 10 800** – počet soutěžících v loňském ročníku
- 2 300 000** – počet kilometrů, které loni soutěžící urazili
- 2 922** – počet kilometrů ujetých loni nejvýkonnějším jezdcem
- 113** – počet soutěžících v loňském ročníku v Karviné
- 22 572** – počet kilometrů, které karvinští soutěžící loni zdolali

Karviná – město cyklistiky

Karvinské cyklostezky se těší veliké oblibě nejen u místních již řadu let. Počátkem 90. let minulého století se Karviná stává jedním z prvních měst, které rozvíjí síť cyklostezek, když takto využívá široké chodníky podél třídy Osvobození, ulice Borovského, Leonovovy, Rudé armády a třídy 17. listopadu. Krátce na to vznikají cyklostezky také na ulici Žižkova, U Bažantnice a dokonce se buduje tandemová trasa pro nevidomé a slabozraké cyklisty.

V dnešní době je na území města asi 30 km cyklostezek a dalších asi 15,5 km cyklistických tras, přičemž v plánu jsou další projekty, které síť udělají rozsáhlejší a ještě více zajímavou. Zároveň je v Karviné v současnosti okolo 30 bezpečnostních stojanů.

Cykloperličky z Karviné

- Magistrát města Karviné připravil v roce 2007 pro cykloturisty propagační materiál Cyklotrasy „fajnym“ městem s pěti okruhy – trasy pro mladé cyklisty, pro sportovce, po památkách a okruh s návazností na polské území. Průvodce k trasám získáte v městském informačním centru.
- V červenci 2015 byla vydána Cyklomapa Karviné a okolí v měřítku 1:20 000 (nejbližší okolí) a 1:50 000 (širší okolí směrem na Ostravu). Mapa je rovněž k zakoupení v infocentru.
- V srpnu 2015 město dokončilo cca 375 m dlouhý úsek společné stezky pro chodce a cyklisty spojující park Boženy Němcové s vybudovanou cyklotrasou podél řeky Olše.
- Novinkou je projekt cyklostezek na železničním náspu, kterým se obce na polské straně připojí k naší stávající síti stezek. Karviná z rozpočtu česko-polského projektu doznačí cyklotrasy „fajnym“ městem. ■

Velikonoce v Karviné za časů našich babiček

Velikonoce jsou jedním ze svátků, jehož tradice ještě stále většina lidí dobře zná a velká část je také s chutí dodržuje. Přesto jsme si pro vás připravili pár perliček týkajících se oslav Velikonoc na našem území.

„Moje babička mi vyprávěla o tom, jak slavili Velikonoce, když ona byla malá (2. pol. 19. stol.). O půlnoci přišli místní chlupci k nim domů, vytáhli ji z postele, polili vědrem studené vody a ráno ji pak maminka poslala s baňkou kyšky k nim domů, aby jim tak poděkovala,“ vzpomíná dnes 85letá Anna Jeleniová z Karviné-Hranic. „Když jsem já byla holka, tak už se používala voda smíchaná s mýdlem a „sušilo se“ pak převážně jalovcem. To jsem neměla ráda, protože to docela bolelo. No a nedílnou součástí byla tancovačka šmigrustovka,“ dodává Jeleniová.

K oslavám patřilo samozřejmě i tradiční jídlo. „Záviselo to podle toho, kolik měla která rodina peněz, ale takové tradiční jídlo byla třeba šunka. No a vejíčka, i když tenkrát, když jsem byla malá, to ještě nebyla žádná čokoládová, často ani nebyla pomalovaná, jen bílá, ale k tomu svátku patřila,“ vypráví 86letá Marie Wawrzyczková z Karviné-Ráje. ■

Zdroj: Jan Szymik, „Doroczne zwyczaje i obrzędy na Śląsku Cieszyńskim“, 2012 Český Těšín-Vratislav ▶

Poztrácené tradice

aneb věděli jste, že:

- na Těšínském Slezsku se věřilo, že pokud o Šedivém úterý budete utrácet peníze, bude vás pak o to víc pokoušet ďábel a přinutí vás vykonat nějakou špatnost?
- o Škaredě středě chlupci za vesnicí pálili staré metly, běhali s nimi po louce a předstírali, že hledají Krista v zahradě getseman-ské? Úřady se kvůli nebezpečnosti tradice proti ní bránily udělováním pokut.
- o Velkém pátku byste si měli dát kořalku s kořenem puškorce, abyste pak byli celý rok zdraví?

Výlet za uměním aneb kam se v Karviné vydat na výstavu

Říká se, že z blízké Ostravy se v poslední době stalo město galerií, ono ale i v Karviné je kam zajít a potěšit duši nějakým tím uměním.

Štefan Čičo

Městský dům kultury a Mánesova síň

Nejvýznamnějším výstavním prostorem Městského domu kultury je Mánesova síň, která funguje již od roku 1972 a průměrně se v ní za rok vystřídá okolo sedmi výstav. V minulosti zde návštěvníci mohli vidět díla například Jerzyho Dudy-Gracze, Františka Tichého, Otakara Barana, Jindřicha Wielguse, Milana Knížáka, Bořka Šípka, Jakuba Špaňhela nebo výstavu Jiří Kalousek

Jakub Špaňhel

dětem. Zajímavá výstava nežijících výtvarníků proběhla v roce 2015 s názvem Karviná v mém srdci. V současnosti v Mánesově síni probíhá výstava fotografií Miroslava Pawelka a následovat bude výstava dětské tvorby karvinské autorky Veroniky Zvonečkové. Kromě Mánesovy síně Městský dům kultury využívá k výstavám i foyer, zde pak převažují výstavy prací karvinských dětí.

Zámek Fryštát

Na zámek Fryštát by milovníci výtvarného umění měli vyrazit hned ze dvou důvodů. Tím prvním jsou díla významných českých umělců 19. století ze sbírek Národní galerie Praha, která tvoří takzvaný III. okruh, tím druhým pak jsou výstavní prostory zámku, kde například v loňském roce měl rozsáhlou výstavu Jakub Špaňhel. Nejbližší výstava věnovaná výtvarnu bude podzimní souborná expozice karvinských umělců Konverzace uměním.

Bronisław Liberda

Regionální knihovna

Také pobočky karvinské knihovny nabízejí milovníkům umění čas od času velmi pěkná sousta, konkrétně pobočky v Karviné-Mizerově a Karviné-Fryštátě. Ve středisku polské literatury v Karviné-Fryštátě je to v současnosti výstava malíře, ilustrátora, grafika a scénografa Bronisława Liberdy, kterého pak v květnu vystřídá fotograf Štefan Čičo. V Karviné-Mizerově pak mohou zájemci navštívit Velikonoční výstavu a následovat budou výstavy prací dětí ze základních a mateřských škol.

Státní okresní archiv

Archiv má většina z nás spojený především s naučnými výstavami, které dokumentují historii našeho místa, regionu, země, významné události a podobně. Najde se zde ale prostor také pro umění, v nejbližší době to bude výstava Michaely Zormanové a Stanislava Zormana, jejíž zahájení se uskuteční 5. května.

Galerie zdravého města

Galerie, která se nachází v prostorách Obchodně-podnikatelské fakulty Slezské univerzity, funguje již od roku 1999. Mezi nejvýznamnější umělce, kteří zde vystavovali, patří například Olbram Zoubek či Jindřich Štreit. V současnosti zde probíhá výstava prací dětí z mateřských škol Ekologie očima dětí, 16. května odstartuje výstava malíře Víta Johna a na podzim bude následovat Konverzace uměním.

Lázně Darkov

Jedním z méně známých výstavních prostorů u nás je společenský sál rehabilitačního sanatoria lázní v Karviné-Hranicích. „Minimálně jednou za dva měsíce zde máme vernisáž. Kromě toho se v sále koná i řada jiných kulturních akcí, například koncerty či představení, takže obrazy uvidí poměrně velké množství lidí,“ vylíčila kulturní referentka lázní Lenka Smrčková. V dubnu je zde k zhlédnutí výstava Michaely Zormanové a Stanislava Zormana. V květnu bude následovat výstava těšínského umělce Vladislava Raszyka, v létě pak hromadná výstava karvinských umělců. ■

Vladislav Raszyk

Hornické tradice: Skok přes kůži

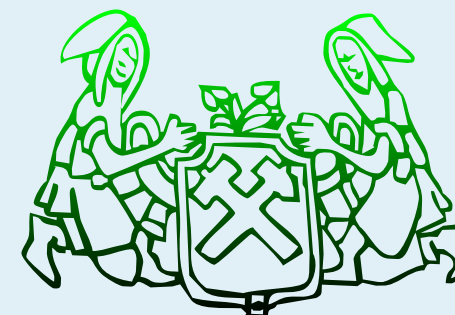

Existuje několik hornických tradic, při kterých se horníci pravidelně setkávají. Mimo oslavy sv. Barbory či sv. Prokopa zde patří i hornická slavnost zvaná „Skok přes kůži“ a s ní spojený „Šachták“. Tato tradice má své kořeny v roce 1766 v německém „svobodném horním městě“ Freibergu.

Odtud se rozšířila i k nám do Čech, konkrétně do Příbrami. Kůže, v hornickém slangu zvaná flek, byla původně kožený kus přišitý na hornický oděv, na níž si horník při práci v dole sedal. Jako slavnostní část oděvu byla pak kůže na hornické uniformě nošena i na tzv. hornických parádách.

Příbramská epocha skoku přes kůži pak pokračovala s několika vynucenými přestávkami v období obou světových válek, až do přemístění Vysoké školy báňské v roce 1945 do Ostravy. Skoky se konaly nepravidelně a sporadicky, teprve v roce 1972 obnovil dědičný kantor ostravské alma mater Luboš Cwik éru systematického pravidelného konání skoků přes kůži, a to jedenkrát do roka, jak je tomu dodnes.

Na přelomu osmdesátých a devadesátých let minulého století se „Skok přes kůži“ rozšířil i mimo Vysokou školu báňskou na jednotlivé šachty. Cílem této slavnosti bylo původně přijímání studentů báňských škol do „cechu hornického“, dnes je ceremonie rozšířena o další významné osoby významně spojené s hornictvím.

Hornickou slavnost s humorným scénářem, řídí „slavné a vysoké presidium“ se svými pomocníky, adláty. Semestrů u jednotlivých tablic (stolů) jsou ovládáni kontrárii. Adepty na povýšení do stavu hornického, tzv. smradlavé fuksy připravuje a přivádí k provedení samotného skoku nadlišák. O neustálé doplňování piva, neboli masti semestrům se stará pivní policie pod vedením svého velitele. Významným funkcionářem skoku je kantor se svou hudební smečkou, který mimo to, že zajišťuje doprovod k hornickým písním „karmínám“, často svými vstupy obveseluje celou sesi. V úvodu volby výše uvedených funkcionářů s velmi zajímavým průběhem slavné vysoké a neomylné presidium volí do funkce samo sebe. Následuje samotný skok, kdy fuksové skáčou z pivní bečky přes kůži drženou adláty. Do cechu hornického pak fuksy přijímá samo slavné vysoké a neomylné presidium a ti se stávají semestry. Nedílnou součástí skoku je obřad svěcení tupláku naplněného mastí a tichá vzpomínka na zemřelé horníky zvaná salamandr. Poslední částí slavnostního setkání jsou pak velmi humorné diskusní příspěvky semestrů zvané dle pivního zákona „švevly“ nebo soutěže. ■

Text připravil pan Stanislav Kuba, předseda karvinské pobočky Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě.

Fotografie poskytl Státní okresní archiv Karviná a pan Stanislav Kuba.

„Koncert jako koncert, hlavně, když publikum se baví,“ říká klávesák The Tap Tap, Petr Hudec

Devatenáctiletý rodák z Karviné Petr Hudec má za sebou řadu prestižních koncertů, například ve státní opeře nebo v Londýně na zahájení letních olympijských her, přesto, jak říká, sám sobě nepřipadá nějak hodně výjimečný a soustředí se na to, co dále zlepšovat.

Jak dlouho již hrajete s kapelou The Tap Tap?

Aktivně s nimi hrají teprve dva a půl roku, ale spolupracujeme od léta 2010. To jsem s nimi hrál vždy jen několik písní na některých koncertech v Praze nebo zahraničí.

V současné době žijete v Praze, kde také studujete, že? Co Vás ještě kromě hudby baví?

Studuji obor sociální činnost a jinak například rekreačně plavu, a když je hezké počasí, rád se projedu třeba do parku, kde si dám Kofolu nebo někdy nějaký ten alkohol. Také se snažím mít povědomí o tom, co se v Česku a ve světě děje, a tak aktivně sleduji zpravodajství.

**SEDÍME SI
ZA SVÝM!**

Máte za sebou řadu prestižních koncertů, trpíte trémou?

Samozřejmě, že trému mám, cítím pořád takovou zodpovědnost za svůj výkon. Záleží ale i na tom, jak jsem vyspaný, nebo celkově na náladě. To ale neznamená, že si kvůli trémě ty koncerty neužiju.

Je to velký rozdíl hrát ve státní opeře a v nějakém komornějším prostředí?

Pro mě je většinou koncert jako koncert, nevnímám moc rozdíl, jestli je to nějaký prestižní klub, nebo nějaký kultúrák. Tenhle rozdíl jsem vnímal na začátku spolupráce s The Tap Tap. Hlavní je to, když publikum tleská a dává najevo spokojenost.

V karvinském domě kultury jste hrál několikrát – na charitativním koncertě pořádaném ZŠ Mendelovou, a pak také v roce 2014 se skupinou The Tap Tap. Jaký to byl pocit vrátit se zpět už jako člen známé a uznávané kapely?

Vystupování na charitativní akci ZŠ Mendelově bylo pro mě jen takové ťukání do kláves, moc bych to nenazýval hraním a za tu svou píseň, kterou jsem tam zpíval, se upřímně stydím. To mi bylo teprve třináct, doba uběhla a názory se změnily. Samozřejmě ale jsem vystupoval rád, navíc s pocitem, že mohu podpořit ty,

kterým byl koncert věnovaný. Když jsem hrál v Karviné s The Tap Tap, byl to pro mě takový zvláštní pocit, že hraji na místě, kde jsem začínal. Pocit, který se jen tak opakovat nebude, to bychom tam museli zase hrát.

Který svůj hudební zážitek považujete za nejmotivnější?

Určitě nejmotivnější a nejvýznamnější bylo pro mě, i rodinu, moje první vystoupení s „taptapem“ ve státní opeře, kde jsem hrál jednu písničku. Bylo to pro mě úplně něco nového. Nikdy předtím jsem s žádnou skupinou nevystupoval. Pamatuji si ještě i moji první zkoušku s kapelou, když se nástroje kolem mě rozezněly, úplně jsem se vylekal.

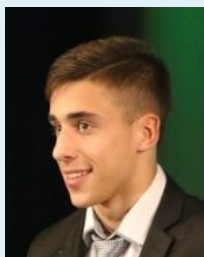
Pro kapelu The Tap Tap je typický poněkud černý humor. Máte ho taky rád?

Černý humor mi vůbec nevadí, rád se zasměju fórům o svém postižení. Nebudu se přece pořád litovat a říkat si jaký jsem chudáček na vozíčku, který ještě nevidí. Samozřejmě, že je lepší vidět a chodit, ale žádný lék, který by mi vrátil zrak, nebo zpevnil mé slabé kosti, není. Tak proč naříkat. Mám rád, když se mnou lidé jednájí jako s normálním člověkem. Když někomu jako já nenadržují, jednájí s ním jako se zdravým, pokud má mozek v pořádku, nediskriminují ho a jsou k němu upřímní, třeba se na něj naštvou, jestli si to zaslouží. Jedině tak lze zvýšit potenciál člověka. ■

Kdo byl oceněn v anketě Sportovec roku?

Celkem čtyřicet sedm ocenění bylo rozdáno během březnového galavečera Sportovec roku 2016. Ve všech případech se jednalo o špičkové sportovce, trenéry a týmy, na které Karviná může být hrdá. My zde vypíchneme čtyři z nich.

Ondřej Lingr

Získal 1. místo jako nejúspěšnější jednatel do 19 let. Fotbalista A týmu Městského fotbalového klubu Karviná, který reprezentoval Českou republiku v kategorii do 19 let.

Jan Laštůvka

Byl zvolen jedničkou v kategorii nejúspěšnější jednotlivci. Opora MFK a reprezentační gólman. Do mateřského klubu, MFK Karviná, se vrátil v létě 2016.

Josef Weber

Trenér MFK, byl oceněn jako Osobnost roku 2016. Oblíbenec karvinských fanoušků a trenér, který dovedl mužstvo do 1. ligy.

Stanislav Židek

Vstoupil do síně slávy, úspěšný krasobruslař, vicemistr republiky z roku 1973, špičkový trenér a také organizátor sportovních akcí.

Máte staré fotky Karviné? Zapojte je do oslav!

Městské informační centrum
při Regionální knihovně Karviná
Masarykovo náměstí 71

Provozní doba:
pondělí-pátek
sobota
neděle

8:00-18:00 hod.
8:00-13:00 hod.
9:00-14:00 hod.

Karviná oslaví v příštím roce 750 let od první písemné zmínky a město už nyní připravuje několik akcí a počínů, do nichž by rádo zapojilo i veřejnost. Máte-li staré fotografie (i s příběhem – tedy popisem), dokumenty a jiné písemnosti, mapy apod., prostě cokoli, co ilu-

struje historii města a jeho částí, ale také historii hornictví, řemesel, kulturního a společenského života, a chcete-li se o ně podělit s veřejností, přineste je do městského infocentra pod radnicí ve Fryštátě! Podělte se o své sbírky a vzpomínky! ■

citynews@karvina.cz

Vydává statutární město Karviná, IČ: 00297534, Fryštátská 72/1, 733 24 Karviná-Fryštát,
jako elektronický dvouměsíčník.

www.karvina.cz

Obsah: Michaela Zormanová
Miroslav Hajdušík
Grafika: Jan Šimerda

**DALŠÍ
VYDÁNÍ
V ČERVNU
2017**

